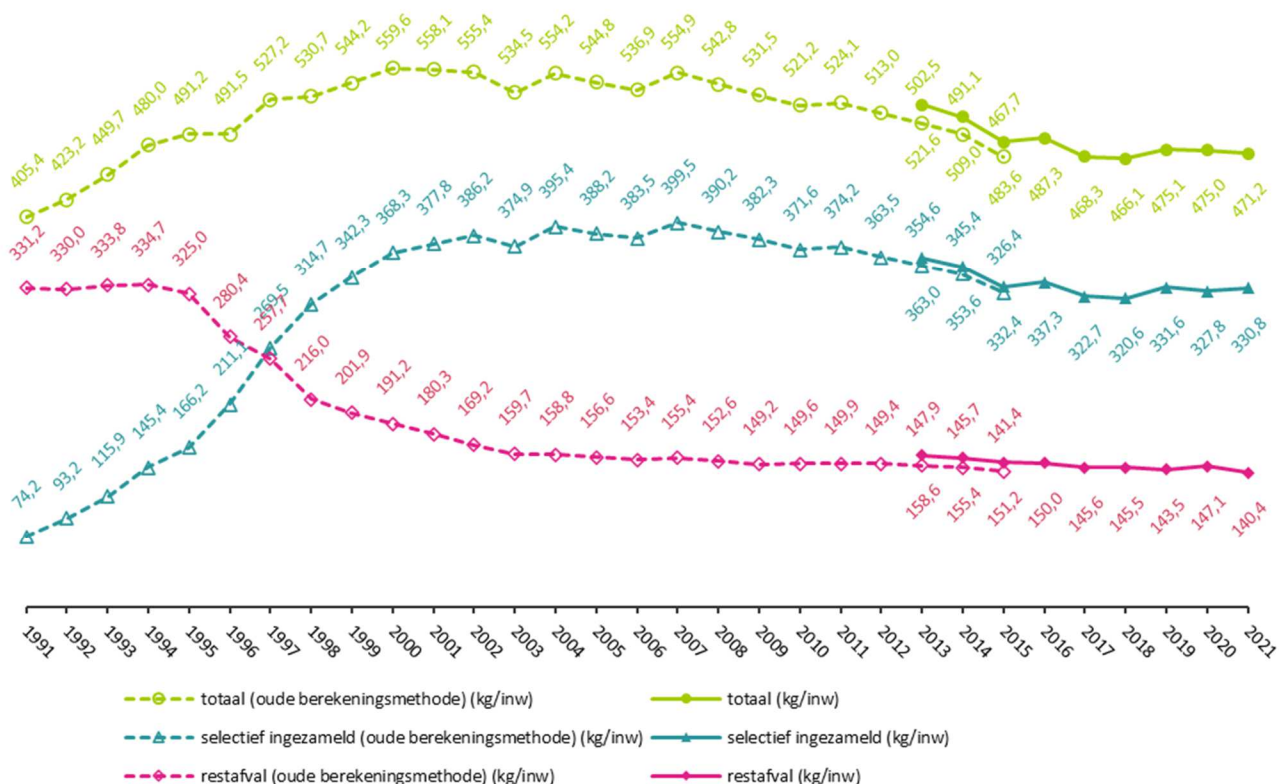

Mechelen / 13 12 2022

Vlaamse afvalberg wordt weer stukje kleiner door flinke afname van het restafval

De OVAM publiceerde vandaag de resultaten van de jaarlijkse inventarisatie van het huishoudelijk afval voor het jaar 2021. De hoeveelheid huishoudelijk afval bedroeg vorig jaar 471 kg per Vlaming, het laagste cijfer sinds 1994. Ook de hoeveelheid restafval ging -na een lichte stijging in 2020 o.w.v. COVID- opnieuw naar beneden, van 147 kg per Vlaming in 2020 naar 140 kg in 2021. Maar liefst 70% van ons afval werd selectief ingezameld. 68,3% gaat naar een inrichting voor recyclage, compostering of vergisting.¹ 62,6% wordt effectief gerecycleerd. Belangrijke doelstellingen uit het Uitvoeringsplan huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval 2016-2022 zijn daarmee bereikt of in zicht. In 2023 zal een nieuw Lokaal Materialenplan deze doelstellingen nog verder aanscherpen om van Vlaanderen een circulaire samenleving te maken.

Figuur 1: Evolutie van de hoeveelheid selectief ingezameld afval, restafval en totaal huishoudelijk afval, inclusief het vergelijkbaar bedrijfsafval, in Vlaanderen voor de periode 1991-2021.

¹ Sommige afvalstoffen worden selectief ingezameld o.w.v. milieu-hygiënische redenen maar niet met het oog op recyclage, zoals bijvoorbeeld kga of asbestafval.

Doelstellingen uit het afvalstoffenplan (bijna) behaald, enkel zwerfvuil blijft achter.

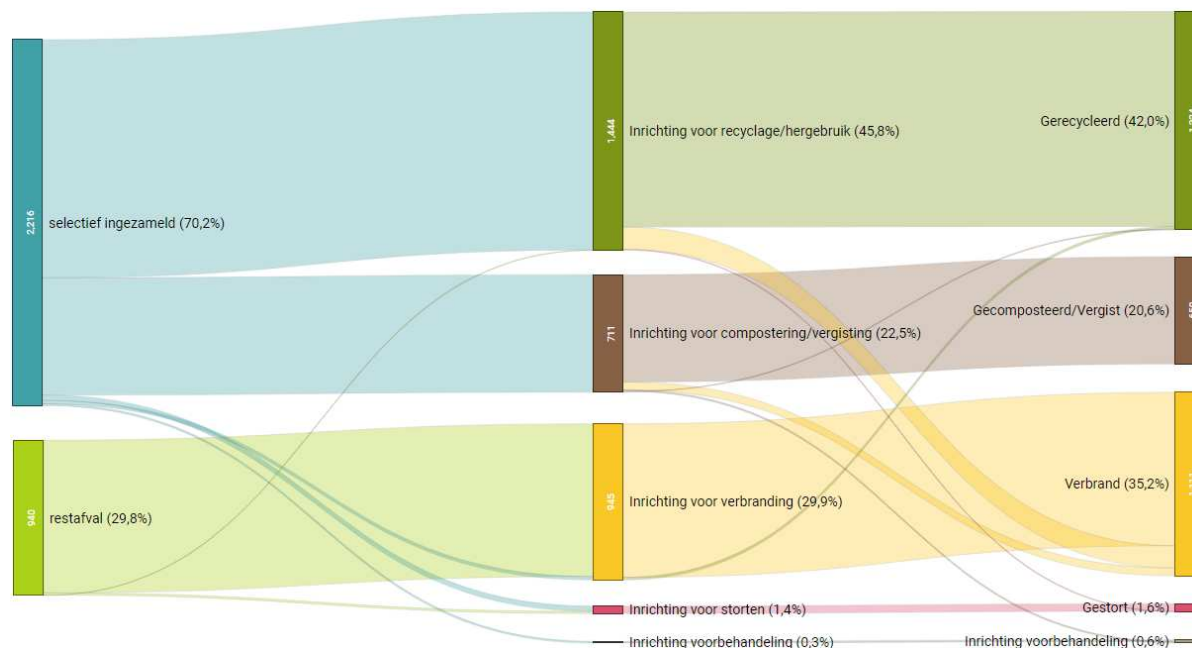
De gemiddelde Vlaming produceerde 471 kg afval in 2021. Een daling met 4 kg t.o.v. 2020. Dat is 34 kg minder dan de gemiddelde Europeaan in 2020, 62 kg minder dan de gemiddelde Nederlander, 67 kg minder dan de gemiddelde Fransman en maar liefst 157 kg minder dan de gemiddelde Duitser². De doelstelling uit het afvalstoffenplan om de hoeveelheid afval tegen 2022 te beperken tot 502 kg per inwoner wordt nu al ruimschoots gehaald.

De daling is volledig toe te schrijven aan de daling van het restafval. Restafval is de som van het huisvuil, het grofvuil en het straat- en veegvuil. Het zijn deze afvalstoffen die we tot een absoluut minimum willen beperken aangezien ze niet gerecycleerd kunnen worden en in de verbrandingsoven eindigen. De daling van het restafval met 7 kg per persoon kwam er na een lichte toename in 2020 die toe te schrijven was aan de lockdowns ten gevolge van de COVID-pandemie. Met 140 kg restafval per inwoner per jaar in 2021 zitten we ook bijna aan onze doelstelling om het restafval te beperken tot 138 kg in 2022.

Een doelstelling waarvoor Vlaanderen nog niet op schema zit is deze voor zwerfvuil. Het doel om de hoeveelheid tegen 2022 met 20% te doen afnemen ten opzichte van 2015 is voorlopig nog buiten schot. In 2021 bedroeg de daling nog maar 11%.

Vlaams minister van Omgeving Zuhal Demir: "Moest er een wereldkampioenschap bestaan om de afvalberg te verkleinen, wij Vlamingen werden met de vingers in de neus kampioen. Vanuit het beleid ondersteunen we de Vlaming en bedrijven maximaal om zo goed mogelijk te sorteren. De uitbreiding van de blauwe zak bewijst ook duidelijk zijn nut. Onze huishoudelijke afvalproductie is in bijna 30 jaar nog nooit zo laag geweest. Ook onze bedrijven hebben massaal hun afvalproductie beperkt. Het is zaak verder te volharden en samen stap voor stap de afvalberg nog kleiner te maken".

Wat gebeurt er met mijn afval?

Figuur 2: Stroomdiagram met aanduiding van de inrichting voor verwerking van het huishoudelijk afval in Vlaanderen en de effectieve verwerking in 2021 (hoeveelheden in kton).

² Data Eurostat – dec. 2021

////////////////////////////////////

Dankzij de niet aflatende inspanningen van steden en gemeenten, bedrijven en beheersorganismen zoals Bebat, Recupel en FostPlus, en niet in het minst van de burger zelf, mogen wij Vlamingen ons terecht sorteerkampioenen noemen. 70% van al ons afval wordt selectief ingezameld. 68,3% gaat naar een inrichting voor recycling, compostering of vergisting. 62,6% wordt effectief gerecycleerd zo leert ons het nieuwe materialeninformatiesysteem MATIS. Ook dat zijn cijfers waarmee we het beduidend beter doen dan de gemiddelde Europeaan (48%). Ook opmerkelijk, storten (vanuit milieuoogpunt veruit de minst verkieselijke verwerkingstechniek) wordt in Vlaanderen slechts voor 1,6% van onze huishoudelijke afvalstoffen toegepast!

Enkele opvallende trends

De hoeveelheid selectief ingezameld afval nam in 2021 licht toe (+3 kg). Achter dat cijfer gaan echter een hele boel afvalstromen schuil waarvan sommige sterk toenemen en anderen juist afnemen. Zo blijft de inzameling van gft (+17.000 ton) verder stijgen door onder andere de invoering van gewichtsdiftar voor het huisvuil en de opstart van gft-inzameling in bijkomende gemeenten. De inzameling van tuinafval steeg (+25.000 ton) door de heropening van de recyclageparken na de coronacrisis.

De uitrol van de uitgebreide pmd-inzameling naar alle Vlaamse gemeenten zorgde voor een verdere stijging van het ingezamelde pmd (+30.000 ton) en bewees daarmee een belangrijke maatregel te zijn in het terugdringen van de hoeveelheid restafval. Daartegenover staat een daling van de inzameling van kunststofafval (-15.000 ton). De inzameling van bouw- en sloopafval via het gemeentelijk circuit blijft dalen (-8.000 ton) door invoer van gewichtsdiftar, verhoging van de tarieven voor bouw- en sloopafval en verstrengde controle op bedrijfsafval op de recyclageparken. Er werden ook minder metalen (-4.000 ton) binnen het gemeentelijk circuit ingezameld, vermoedelijk door de hoge metaalprijzen.

Tot slot, de invoering van een aanvaardingsplicht voor afgedankt matrassen en de oprichting van beheerorganisme Valumat was het eerste jaar goed voor 2.500 ton die selectief ingezameld werden en niet in het grofvuil terecht kwamen.

Vizier richting 2030

In 2023 zal het Uitvoeringsplan huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval 2016-2022 vervangen worden door een nieuw Lokaal Materialenplan. Het ontwerp plan doorliep ondertussen al een openbaar onderzoek. Met dit plan wil de OVAM een volgende stap zetten in de richting van een integraal beleid rond circulaire economie, door een verhoogde aandacht voor preventie en hergebruik en door materiaalkringlopen verder te sluiten. Zo wordt er onder meer voorgesteld om de hoeveelheid restafval in Vlaanderen nog verder te laten dalen naar 100kg/inwoner in 2030 en de hoeveelheid zwerfvuil met nog eens 20% terug te dringen tijdens de planperiode.